

Για τον εκπαιδευτικό

Υπόθεση Γλώσσα

Η σειρά με γενικό τίτλο *Υπόθεση Γλώσσα* απευθύνεται σε μαθητές μέσης εκπαίδευσης που μαθαίνουν την Ελληνική ως δεύτερη / ξένη γλώσσα. Στόχος της σειράς αυτής είναι η υποστήριξη της γλωσσικής διδασκαλίας στην Τάξη Υποδοχής και το Φροντιστηριακό Τμήμα μέσα από την παρουσίαση και την πρακτική εμπέδωση μορφολογικών, συντακτικών και κειμενικών φαινομένων.

Η σειρά *Υπόθεση Γλώσσα* αποτελείται από τρεις φακέλους:

- Ονοματική Φράση
- Ρηματική Φράση
- Ορθογραφία - Παραγωγή.

Οι φάκελοι αυτοί αποτελούν την αναθεωρημένη, συμπληρωμένη και διορθωμένη μορφή της αρχικής σειράς *Υπόθεση Γλώσσα* με βάση τις επισημάνσεις που έκαναν οι εκπαιδευτικοί μετά την πειραματική εφαρμογή της. Κύριο αίτημά τους ήταν αφενός μια πιο εύχρηστη και λειτουργική οργάνωση του υλικού, αφετέρου μια πιο συστηματική εστίαση στα προβλήματα γραπτής έκφρασης των αλλόγλωσσων μαθητών.

Η σειρά *Υπόθεση Γλώσσα* αποτελεί μια «τράπεζα υλικού» και όχι ένα διδακτικό εγχειρίδιο που διδάσκεται «με τη σειρά» ή ολόκληρο. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να αντλήσει από το υλικό αυτό ευσύνοπτους κανόνες γραμματικής, διαφόρων ειδών κείμενα (στα οποία παρουσιάζονται τα υπό εξέταση φαινόμενα), ασκήσεις και ποικίλες δραστηριότητες. Η επιλογή, ωστόσο, τού τι θα διδαχτεί, πώς και πότε, εναπόκειται αποκλειστικά στον ίδιο, ο οποίος είναι και ο μόνος που γνωρίζει τις συγκεκριμένες γλωσσομαθησιακές ανάγκες της τάξης του.

Ονοματική Φράση

Το υλικό του φακέλου *Ονοματική Φράση* χωρίζεται σε δυο υποενότητες:

- τη μια με σημασιολογικό προσανατολισμό και τίτλο «Άρθρο - Πτώσεις», η οποία περιλαμβάνει τα φυλλάδια για το άρθρο και τις πτώσεις
- την άλλη με μορφολογικό προσανατολισμό και τίτλο «Ουσιαστικό - Επίθετο - Αντωνυμία», η οποία περιλαμβάνει φαινόμενα που αφορούν στη μορφολογία των μερών της ονοματικής φράσης.

Δεν υπάρχει «πρώτη» και «δεύτερη» ενότητα με την έννοια της προτεραιότητας και της διδακτικής προόδου και αυτό επειδή η *Ονοματική Φράση* ως «τράπεζα υλικού» δεν αποτελεί πρόγραμμα διδασκαλίας και δεν προκαθορίζει τη σειρά με την οποία θα διδαχθούν τα επιμέρους γλωσσικά φαινόμενα. Για παράδειγμα, ο εκπαιδευτικός μπορεί να διαπιστώσει ότι οι μαθητές του δε γνωρίζουν (επαρκώς) τις διαφορετικές μορφές των ουσιαστικών σε -ος,

Σε αυτή την περίπτωση, μπορεί να ανατρέξει στη «μορφολογική ενότητα» και, συγκεκριμένα, στο *Ουσιαστικό*, όπου θα βρει κείμενα, κλιτικούς πίνακες, κανόνες τονισμού και πρακτικές ασκήσεις εφαρμογής/εμπέδωσης, από τα οποία μπορεί να επιλέξει αξιολογώντας κάθε φορά κατά πόσο μια δραστηριότητα ταιριάζει στην τάξη του/της και ανταποκρίνεται στις συγκεκριμένες δυσκολίες των μαθητών. Απ' την άλλη, ο εκπαιδευτικός μπορεί να διαπιστώσει ότι οι μαθητές γνωρίζουν τις διαφορετικές καταλήξεις των ουσιαστικών σε -ος αλλά υπεργενικεύουν μια πτώση -π.χ. την Αιτιατική- με αποτέλεσμα να παράγουν προτάσεις όπως *γα δίνω τους φίλους μου τα βιβλία*. Σε αυτή την περίπτωση, ο εκπαιδευτικός μπορεί να αντλήσει υλικό από τη «συντακτική ενότητα» και, συγκεκριμένα, τα φυλλάδια για τις πτώσεις, όπου θα βρει κανόνες για τις λειτουργίες τους αλλά και κείμενα και ποικίλες δραστηριότητες για την εμπέδωση της σωστής χρήσης των πτώσεων σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα, ανάλογα με τη συντακτική λειτουργία των ονοματικών φράσεων.

Για διευκόλυνση στην αναζήτηση των κατάλληλων δραστηριοτήτων ο εκπαιδευτικός μπορεί να συμβουλευτεί τους μικρούς/αχνούς τίτλους στα δεξιά της σελίδας, οι οποίοι δείχνουν ποιο φαινόμενο εξετάζεται κάθε φορά και ποιος είναι ο στόχος της δραστηριότητας.

Προσπαθήσαμε να συμπεριλάβουμε στην *Ονοματική Φράση* τα πιο συχνόχρηστα και επικοινωνιακά απαραίτητα γραμματικά στοιχεία, δίνοντας έμφαση στη σημασία και στο περιβάλλον όπου αυτά εμφανίζονται. Προτείνουμε, επίσης, ένα μεγάλο αριθμό δραστηριοτήτων που στοχεύουν στη βελτίωση τόσο της γραμματικής ακρίβειας όσο και της επικοινωνιακής ικανότητας. Τέλος, προσπαθήσαμε να κάνουμε το υλικό ελκυστικό για τα παιδιά αυτής της ηλικίας, ελπίζοντας ότι έτσι η διδασκαλία και η εξάσκηση της γραμματικής θα γίνουν αποτελεσματικότερες και πιο ευχάριστες.